

Jaarverslagen

Jaarverslag van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie

Leden

Het aantal leden van de vereniging bedroeg medio het verslagjaar (31 december 1995) 606. Hiervan waren 376 registerleden waaronder 94 gepensioneerde registerleden, 173 gewone leden, 27 corporate members, 28 aspirant-registerleden, en 2 studentleden. In het verslagjaar zijn 4 leden door overlijden aan de vereniging ontvallen.

Samenstelling van het bestuur

Tijdens de najaarsledenvergadering trad Dr. R.T.P. Jansen terug als voorzitter van het bestuur en is in deze functie opgevolgd door Dr. P.C.M. Bartels. Dr. R.T.P. Jansen heeft zoals gebruikelijk zijn bestuurslidmaatschap voortgezet om de continuïteit te bevorderen. In de najaarsvergadering van 1996 zal hij van deze taak eervol ontheven worden. Dr. R.T.P. Jansen heeft zich tijdens zijn voorzitterschap zeer verdienstelijk gemaakt voor de Vereniging. Door zijn initiatieven zijn vele zaken gerealiseerd, zowel intern binnen de vereniging als naar externe instanties toe. Met name kunnen genoemd worden het modelkwaliteitshandboek, de nascholing in de vorm van de PAOKC, het Virtueel Centraal Laboratorium, de gedragscode, vele brochures, de instelling van aandachtsgebieden, het project laboratoriumkosten, de Europese werkzaamheden binnen de EC4 en de samenwerking met de Tjechische Zustervereniging.

Tijdens de najaarsledenvergadering heeft de penningmeester Dr. F.A.J.T.M. van den Bergh het bestuur verlaten. Hij is in deze functie opgevolgd door Dr. E. Sanders. Door de inspanningen van Dr. F.A.J.T.M. van den Bergh zijn de verenigingsfinanciën gezond gebleven ondanks de sterk gestegen activiteiten en de onvermijdelijk daarmee gepaard gaande gestegen kosten. Tevens heeft hij zich zeer verdienstelijk gemaakt voor de Vereniging, zoals bij de realisatie van het project laboratoriumkosten, de onderhandelingen over tarieven en de realisatie van het aandachtsgebied CDEMZ.

Tijdens dezelfde vergadering trad Dr. H.H. Kamp af als lid van het bestuur en is opgevolgd door mevrouw Prof. Dr. M.P. van Diejen-Visser. Van de vele activiteiten die Dr. H.H. Kamp als lid van het bestuur verricht heeft kunnen met name genoemd worden de realisatie van de brochure over de rekenmodellen voor de vaststelling van de aantallen klinisch chemici en overige laboratoriummedewerkers per locatie en zijn werkzaamheden voor de Commissie Eerste-lijn en de projectgroep laboratoriumkosten.

Als laatste trad af Ir. J.P. Detmers. Hij is jarenlang de vertegenwoordiger van de ziekenhuisdirecties ge-

weest in het bestuur. Hij is in deze functie opgevolgd door mevrouw Dr. A. Lütjens.

Dr. W. de Kieviet, secretaris van het bestuur, werd herkozen voor een tweede termijn.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

In het verenigingsjaar werden diverse wetenschappelijke symposia en congressen georganiseerd. Daarnaast zijn er cursussen in het kader van de PAOKC gehouden.

Op 1 september 1995 werd in het Academisch Ziekenhuis Utrecht de PAOKC-cursus "Pathofysiologie van de lever" gehouden. Deze cursus behandelde de normale en gestoorde functie van de lever, alsmede leverziekten. De diverse diagnostische mogelijkheden, zowel op laboratoriumgebied als op andere diagnostische terreinen, zijn besproken.

Op 10 januari 1996 vond het VHL symposium "De eo en de baso" plaats. Het symposium werd gehouden in Zwolle en belichtte zowel de fysiologische als de pathofysiologische aspecten van deze twee belangrijke cellijnen.

Op 8 en 9 februari 1996 werd door de Regio Oost de PAOKC-cursus "DNA-diagnostiek: een nieuwe uitdaging voor de Klinische Chemie?" gehouden. De cursus vond plaats in Almelo. De tweedaagse cursus behandelde de basisprincipes van de moleculair-biologische technieken en de huidige toepassingen ervan in de Klinische Chemie. De verwachting is dat deze nieuwe technieken een belangrijke plaats zullen krijgen binnen de Klinische Chemische laboratoria.

Op 11 en 12 april 1996 vond het 48e congres van de NVKC plaats in Lunteren. Tijdens het congres is een wetenschappelijk symposium georganiseerd door de Wetenschaps Commissie met lezingen over lipendiagnostiek, apoptose en toxicologie. Tijdens dit voorjaarscongres heeft een posterpresentatie plaatsgevonden waarbij op 99 posters wetenschappelijk onderzoek gepresenteerd werd.

Op 4 juni 1996 werd het automatiseringssymposium "Laboratorium informatiesystemen in beweging" gehouden in het Erasmus Congrescentrum in Rotterdam. Zowel binnenlandse ontwikkeling op het terrein van de laboratoriumautomatisering als buitenlandse ontwikkelingen in de vorm van het Europese Open-Labs-project hebben de aandacht gehad.

Op 6 juni 1996 heeft de PAOKC-cursus "Immunologie" plaats gevonden in het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam. De cursus behandelde diverse aspecten van de immunologie, zoals de immunodeficiëntie ziekten, allergie, cytokines en systemische autoimmuunziekten.

Op 12 juni 1996 vond er voor klinisch chemici in opleiding het voorjaarssymposium "Automatisering en mechanisering" plaats. Recente en toekomstige ont-

wikkelingen in de automatisering en mechanisering van het klinisch chemisch laboratorium kwamen aan de orde.

Op 21 juni vond de consensusbijeenkomst "Bloedtransfusiebeleid" plaats. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door het Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale toetsing in samenwerking met o.a. de NVKC. Het herziene rapport bloedtransfusiebeleid werd besproken.

Bijzondere activiteiten

- Tijdens het 48^e congres van de NVKC in Lunteren is op 12 april 1996 een themamiddag georganiseerd over "Patiënt en Laboratoriumzorg". Vanuit verschillende invalshoeken is gesproken en gediscussieerd over de zorg- en voorlichtingsmogelijkheden die klinisch chemici rechtstreeks hebben ten aanzien van de patiënt. Vanuit diverse patiëntenorganisaties zoals de NP/CF, de Nederlandse Diabetes Federatie en de Nederlandse Hartstichting is met name aangedrongen op een betere profilering van de klinisch chemicus naar de individuele patiënt toe. De kennis omtrent de laboratoriumdiagnostiek van de klinisch chemicus kan zowel via de behandelend arts als rechtstreeks bij de patiënt terecht komen. Ook de juridische aspecten van de relatie met de patiënt werden belicht.
- Tijdens het voorjaarscongres is de Gorter- en de Graaffprijs 1995 door Drs. K.G.H. Huisman uitgereikt aan Dr. T.J. Penders te Winterswijk. De Gorter- en de Graaffprijs 1995 is toegekend aan Dr. T.J. Penders vanwege zijn grote en jarenlange verdiensten ten aanzien van de ontwikkeling en profilering van de klinische chemie als klinisch ondersteunend specialisme. In het bijzonder liggen zijn verdiensten op het gebied van de screening van erfelijke metabole stoornissen, de standaardisatie van glycohemoglobine onderzoek en het opzetten van het kwaliteitssysteem voor klinisch chemische laboratoria. Dr. T.J. Penders heeft in een geanimeerde voordracht zijn wetenschappelijke activiteiten uiteengezet.
- De prijzen voor de beste posters tijdens het voorjaarscongres, die beschikbaar gesteld waren door de E.C. Noyons' Stichting, werden gewonnen door Dr. K.W.H. Wodzig, Drs. J. Prins en Dr. W.W. van Solinge.
- Op 31 oktober 1995 werd het afscheidssymposium voor Prof. Dr. W. van der Slik in Groningen gehouden. De vele aspecten van de werkzaamheden van Prof. Dr. W. van der Slik werden belicht onder de titel "De klinisch chemische caleidoscoop".
- Tijdens de bijzondere zitting van het College van Decanen ter gelegenheid van de viering van de 364ste Dies Natalis van de Universiteit van Amsterdam op 8 januari 1996 is aan Drs. L.A. de Vries het eredoctoraat uitgereikt. Drs. L.A. de Vries heeft zeer veel betekend voor de ontwikkeling van de klinische chemie in het verleden. Door zijn bescheiden persoonlijkheid zijn zijn werkzaamheden tot nu toe onderbelicht gebleven. Door de erepromotie heeft hij de eer gekregen die hem toekomt.

- Op 18-20 maart 1996 heeft de tweede managementcursus voor klinisch chemici in opleiding plaatsgevonden in Lunteren. Binnen deze cursus is het eerste deel van het curriculum managementcursus voor klinisch chemici in opleiding behandeld. Het eerste deel omvatte de blokken beheer en organisatie 1.

Activiteiten

- Het algemeen bestuur (AB) vergaderde dit verslagjaar 10 maal. Het dagelijks bestuur (DB) kwam eveneens 10 maal in vergadering bijeen. Daarnaast werd door het AB een zaterdag gewijd aan de ontwikkeling van het verenigingsbeleid en het opstellen van de beleidsstrategie 1996-1998. De beleidsstrategie is besproken tijdens een vergadering van het bestuur met voorzitters en secretarissen van commissies en vervolgens vastgesteld in de voorjaarsledenvergadering in Lunteren. De algemene ledenvergaderingen werden gehouden op 1 november 1995 in Utrecht en 11 april 1996 in Lunteren.
- De werkzaamheden van de Raad-BIG zijn nauwlettend gevolgd. Hoewel de Raad-BIG zich hoofdzakelijk bezig hield met het nader regelen van de beroepen die vallen onder artikel 3 van de wet BIG, werden er al wel voorbereidende werkzaamheden verricht voor de beroepen die al of niet titelbescherming gaan krijgen volgens artikel 34. Maximale inspanningen zijn verricht om de Raad-BIG voor te lichten over de noodzaak om de klinisch chemicus te regelen met een algemene maatregel van bestuur volgens artikel 34. Tevens is voorlichting en een rondleiding op een klinisch chemisch laboratorium gegeven aan de ambtenaren die vanuit het ministerie van VWS, zitting hebben in de Raad-BIG. De voorlichting aan de Raad-BIG heeft zich toegespitst op de twee argumenten om voor titel-erkenning in aanmerking te komen: de behoefte aan publieksvoorlichting en de behoefte aan een publieksrechtelijke opleidingsregeling. De voorwaarde van het zelfstandig verrichten van voorbehouden handelingen heeft de Raad-BIG in december 1995 geschrapt uit hun criteria. In juni 1996 heeft de Raad-BIG het bestuur in de vorm van een hoorzitting gesproken, zodat de Raad-BIG tot een uitspraak kan komen.
- Opnieuw zijn vele inspanningen geleverd om binnen de regeling klinisch genetisch onderzoek en erfelijkheidsadviesing van WVC voldoende ruimte te krijgen voor de klinisch chemische laboratoria. Hierbij is de nadruk gelegd op het feit dat het onjuist is om technieken zoals PCR-technieken, die op korte termijn algemeen gebruikt gaan worden, in het kader van een artikel 18 voorziening te regelen. Tevens moet het mogelijk blijven om diagnostiek van frequent voorkomende aangeboren afwijkingen te blijven uitvoeren in samenwerking met de klinisch genetische centra. Met de koepelorganisatie van de klinisch genetische centra is hierover een werkafpraak opgesteld.
- Binnen het COTG-overleg, waaraan de NVKC deelneemt via de VNZ, is frequent overleg geweest

over de herijking van de laboratoriumtarieven. Het nieuw ontwikkelde waarderingsstelsel is per januari 1996 ingevoerd. Voor de invoering ervan is een veldonderzoek verricht om de consequenties te bezien. Dit veldonderzoek gaf aan dat overall gezien het nieuwe stelsel niet veel afweek van het voorgaande stelsel, maar dat er individueel wel verschillen kunnen zijn. Zoals bekend is handelt het nieuwe stelsel over de tarieven en niet over de richtlijnen. Harmonisatie tussen eerstelijns diagnostiek door huisartsenlaboratoria en ziekenhuislaboratoria stond voorop.

- De eerstelijns laboratoriumdiagnostiek heeft veel aandacht gehad. Samen met de SAN en de Federatie van Nederlandse Trombosediensten is gezocht naar een afstemming van de werkzaamheden. Hiertoe is een platform FNT/SAN/NVVC opgericht om de knelpunten te inventariseren. Binnen dit platform zal bekeken worden of zaken als een landelijk afnamenet met één prikdienst per regio en coördinatie van het kwaliteitsbeleid gerealiseerd kunnen worden.

- De certificeringswerkzaamheden van laboratoria zijn met kracht ondersteund. Dit heeft geresulteerd in de certificering van de eerste laboratoria. De Certificerings Commissie is overgegaan in de Commissie Kwaliteit om te benadrukken dat een kwalitatief hoogstaande laboratoriumdiagnostiek het doel is bij de certificering. In de komende jaren zullen de werkzaamheden van CCKLtest, de Commissie Kwaliteit en van de Auditoren aanzienlijk toenemen als vele laboratoria de CCKLtest certificering aanvragen. Onderzocht wordt of de NVVC-verenigingsstructuur aangepast moet worden om een harmonisatie te bewerkstelligen tussen de visitaties in het kader van de opleiding en de visitaties voor de certificering. De visitaties zullen eventueel tevens gebruikt gaan worden voor de verlenging van de registratie. Om de harmonisatie van de diverse visitaties te bewerkstelligen zijn twee projectgroepen ingesteld: de projectgroep nascholingseisen/herregistratie en de projectgroep harmonisatie audits/visitaties.

Op Europees niveau is de "Working Group on Clinical Laboratory Accreditation" van de EC4 bezig met de harmonisatie van de accreditatiesystemen van de diverse landen van de Europese Unie. Tevens is de "Working Group on Registration of Clinical Chemists" bezig met de oprichting van een Europees register. Tenslotte is gesproken met het bestuur van de CCKL over de positie van CCKL ten opzichte van CCKLtest. De CCKL blijft de coördinerende instantie van het kwaliteitsbeleid van ziekenhuislaboratoria.

- De PAOKC-nascholing is een gevestigd instituut geworden. Met drie cursussen zoals boven omschreven is dit verslagjaar aan vele collegae de mogelijkheid geboden om zich op de hoogte te stellen van nieuwe ontwikkelingen. Binnen de PAOKC-cursussen wordt er gestreefd naar een 40%-40%-20% verhouding van respectievelijk basale kennis, diepgaande kennis en research. Binnen de projectgroep nascholingseisen/herregistratie zullen plan-

nen ontwikkeld worden om te komen tot een puntensysteem voor de nascholing. Ook nascholing buiten de PAOKC om zal opgenomen moeten worden in het puntensysteem.

- De Werkgemeenschap Klinische Chemie, die ressorteert onder de Wetenschaps Commissie, heeft de eerste schreden gezet op het pad van de inventarisatie en coördinatie van wetenschappelijk onderzoek in de klinische chemie. Er is gewerkt aan fondsenwerving om de voorgenomen onderzoeken te realiseren. De Noyons' Stichting heeft zich bereid verklaard om gedurende enkele jaren een onderzoeksproject te subsidiëren. Daarnaast worden de industriële fondsen benaderd.

- Nadere besprekingen hebben plaatsgevonden over de instelling van twee nieuwe aandachtsgebieden. Over de instelling van het aandachtsgebied Toxicologie is gesproken met de Ned. Ver. v. Ziekenhuis-apothekers en de Ned. Ver. v. Toxicologie. Gestreefd wordt naar één specialisatie van meerdere "bloedgroepen". Hiertoe zijn plannen uitgewerkt met opleidingseisen die momenteel ter advisering voorgelegd zijn aan de relevante commissies.

In samenwerking met de VHL zijn nadere schreden gezet op de weg naar de instelling van het aandachtsgebied Hematologie.

Door de inspanningen van de VHL is er overeenstemming bereikt met de Ned. Ver. v. Haematologie om voor klinisch chemici dit aandachtsgebied in te stellen. Een nadere uitwerking zal volgen.

Het aandachtsgebied CDEMZ is al enige tijd geleden ingesteld. Over de inbedding van het landelijk platform CDEMZ in de NVVC is gesproken met vertegenwoordigers van het platform. Deze besprekingen zijn nog niet afgerond.

- Twee brochures zijn verschenen. De brochure "Klinische Chemie, plaats en functie in de gezondheidszorg" is opgesteld door de projectgroep Voorlichtingsboekje. De brochure geeft informatie over het vakgebied en de beroepsuitoefening van de klinisch chemicus en zal bijdragen aan een betere positionering van het vakgebied. Een tweede brochure "Richtlijnen aantal klinisch chemici en medewerkers" is opgesteld door de projectgroep Richtlijnen. De brochure bevat richtlijnen en berekeningsmethodieken om het gewenste aantal laboratoriummedewerkers vast te kunnen stellen. Nu de richtlijnen bekend zijn kan er op locaties met een relatieve onderbezetting gestreefd worden naar vergroting van het aantal klinisch chemici en/of medewerkers. De normen zijn o.a. reeds gebruikt door het College voor Ziekenhuisvoorzieningen bij het opstellen van de nieuwe bouwnormen voor klinisch chemische laboratoria.

- De projectgroep Laboratorium-kosten, een samenwerkingsverband tussen DIAGNED en de NVVC, heeft onderzoek verricht naar de kosten van laboratoriumbepalingen van ziekenhuis- en huisartsenlaboratoria. De uitwerking is verricht met ondersteuning van het bureau Deloitte en Touche. Het rapport "Gepast gebruik van laboratoriumonderzoek" is op 26 januari 1996 in het perscentrum Nieuwspoor in Den Haag aangeboden aan Prof.

Dr. B. Sangster van het Ministerie van VWS. De aanbieding van het eerste exemplaar is gepaard gegaan met een ronde-tafelgesprek met als thema "Gepast gebruik van laboratoriumonderzoek". Aan het gesprek werd deelgenomen door vertegenwoordigers van de Ziekenfondsraad, de Zorgverzekeraars, de ziekenhuizen, de Gezondheidsraad en het COTG.

- De projectgroep Model-Kwaliteitshandboek II heeft de laatste hand gelegd aan de bewerking van het model kwaliteitshandboek II. Met name ARBO- en milieuzaken zijn toegevoegd. De projectgroep Milieuhygiëne heeft een vorm aangegeven waarop de lokale milieu- en afvalverwerkingsproblematiek kan worden opgelost. Samen met de firma Cycle Systems is een systeem ontwikkeld om de noodzakelijke paragrafen van het kwaliteitshandboek te realiseren.
- De huisartsennascholingscursus is met een aanzienlijke vertraging gerealiseerd. Vele collegae hebben hiervoor inspanningen verricht, met name de redacteur van het eindtraject. Enkele hoofdstukken zullen in de toekomst wellicht nog toegevoegd worden. De huidige cursus moet beschouwd worden als een eerste concept. Door de ervaringen in de praktijk zal de inhoud zoned worden bijgesteld.
- Om richting te geven aan de wens om voor klinische trials het laboratoriumonderzoek centraal te laten verrichten, is het virtueel centraal laboratorium (VCL) opgericht. In samenwerking met o.a. de SKZL is programmatuur ontwikkeld om de uitslagen van de deelnemende laboratoria vergelijkbaar te maken. De spin-off van het VCL kan zijn dat er gekomen kan worden tot een volledige uniformering van laboratoriumuitslagen in Nederland. Ook in het buitenland, met name in het Verenigd Koninkrijk, bestaat er belangstelling voor het VCL.
- De VvMA bestond 50 jaar en heeft haar naam veranderd in de Nederlandse Vereniging van bioMedisch Laboratoriummedewerkers (NVML). Met het bestuur van de NVML is gesproken over de zorgelijke situatie van de werkgelegenheid voor analisten. Ook de vergrijzing van het medewerkersbestand is een reden van zorg. De situatie van het medisch HLO-onderwijs is besproken. Het Platform Medisch Laboratoriumonderwijs heeft veel werk verzet om te voorkomen dat het medisch-HLO-onderwijs ondergebracht zou worden bij de chemische opleidingen. Helaas is er sprake van weinig coördinatie tussen de diverse HLO-instellingen. Tevens is er gesproken over de stand van zaken van de accreditatie, het mogelijk vervangen van "Het Instrument" door een aparte medische tentoonstelling met wetenschappelijke lezingen ("Diagnostica"), bij- en nascholing van analisten en over het advertentiebeleid. Wat dit laatste betreft is het raadzaam om in Analyse te adverteren.
- Met het bestuur van de VAL is gesproken over de structuur van een samenwerkingsverband. Om te komen tot eenduidig beleid voor de klinische chemie is de integratie van de VAL een goede oplossing. Voor het handhaven van de opleiding en het register van de artsen-klinische chemie is het nood-

zakelijk dat er een juridisch herkenbare entiteit blijft bestaan voor de SRC/CC. De komende tijd zullen de beide besturen plannen ontwikkelen om de nieuwe structuur nader uit te werken.

- Met de voorzitters van de besturen van de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie en de Nederlandse Vereniging voor Pathologie is gesproken over diverse zaken betreffende de laboratoriumdiagnostiek. Hierbij zijn zaken van gemeenschappelijk belang aan de orde geweest, zoals de laboratorium-accreditatie in relatie met de LSV-visitaties, de samenwerking bij na- en bijscholing en over het Diagnostisch Kompas. De besprekingen met de NVMM hebben geleid tot een gemeenschappelijke verklaring van de NVMM en de NVKC. Deze verklaring is in de wederzijdse tijdschriften gepubliceerd.
- De ontwikkelingen binnen Europa gaan langzaam, maar zijn voor de toekomst van het vakgebied zeer belangrijk. Zeer veel inspanningen zijn verricht om uiteenlopende meningen nader tot elkaar te krijgen. Met name binnen de EC4 is gewerkt aan de harmonisatie van de accreditatie en de vorming van een Europees register. De twinning met de Tsjechische Vereniging is nader gestalte gegeven. Tijdens het congres in Luhačovice en het voorjaarscongres in Lunteren zijn knelpunten en ontwikkelingen besproken. In Praag hebben de Dutch lectures plaatsgevonden. Kwaliteitscontrole-rondes zijn gecombineerd in het kader van de samenwerking tussen de SKZL en de Tsjechische EQAS. Medio 1988 zal een gemeenschappelijk congres gehouden worden in Praag.

Gesprekken met commissies/werkgroepen

- Met de Registratiecommissie is overleg geweest over de opleidingsprocedures en de examen-curricula, de problematiek rond de herregistratie, het aanleggen van criteria om de nascholingsmogelijkheden te beoordelen, de verplichte managementcursus en over het aantal opleidingsplaatsen. Evenals met andere commissies is tevens gesproken over de verheldering van de verenigingsstructuur.
- Met de Visitatiecommissie is gesproken over de opleidingsstructuur, de inpassing van het aandachtsgebied CDEMZ en de toepassing van korting op de opleidingsperiode.
- Met de Werkgroep KCio is gesproken over de omzetting van de werkgroep tot commissie. Deze omzetting is gerealiseerd. Tevens is gesproken over de deelname van KCio'ers in commissies en over de situatie op de arbeidsmarkt.
- Met de Wetenschapscommissie is gesproken over de nadere uitbouw van de Werkgemeenschap Klinische Chemie, de wetenschappelijke prijzen, de deelname in de Scientific Division van de IFCC, de te organiseren congressen en de wetenschappelijke contacten met de Tsjechische Vereniging.
- Met de commissie Beroepsbelangen is gesproken over het functioneren van de individuele klinisch chemicus en de PGGM-pensioenvoorstellen.
- Met de Certificeringscommissie is gesproken over de auditprocedures, het gebruik van de auditresulta-

ten en de functie van de commissie als "zeef" voor de CCKLtest audit. De naam van de Certificeringscommissie is veranderd in commissie Kwaliteit.

- Met de Historische commissie is gesproken over het lustrumboek 50 jaar NVKC, dat in 1997 uitgegeven wordt.
- Met de vertegenwoordigers van de regio's is gesproken over de nieuwe PGGM-plannen, de verbetering van de communicatie tussen het bestuur en de leden, de COTG-hertarivering, de accreditatie van laboratoria, het VCL en de eerstelijnsdiagnostiek. De contacten tussen de regio's en het bestuur zijn uitermate van belang voor het opstellen van het verenigingsbeleid en de terugkoppeling ervan naar de individuele leden.

Jaarverslag van de commissie Automatisering

De commissie is tijdens de verslagperiode 7 maal in vergadering bijeen geweest. Er trad geen wijziging op in de samenstelling van de commissie. Binnen de commissie Automatisering functioneren de werkgroepen EDI en Klinische Chemometrie. In de loop van het verslagjaar beëindigde de EDI werkgroep zijn werkzaamheden met het publiceren van een overzichtsartikel in het "Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie" (1995; 20: 246-249).

In januari 1995 is een symposium "Expertsystemen in de medische praktijk" georganiseerd in de VU te Amsterdam door de collegae Goldschmidt, Stroes en Winckers. Het symposium is bezocht door ca. 230 mensen. Diverse lezingen werden gegeven o.a. door een drietal buitenlandse sprekers te weten Prof. dr. R.W. Lent (USA), Dr. P. Winkel (Denemarken) en Prof. dr. Chr. Trendelenburg (Duitsland). Verder werd gesproken door collegae uit diverse disciplines en werden in vele informatiestands praktijkvoorbeelden gedemonstreerd. Een symposiumboek werd uitgegeven. De voorzitter is aangezocht als lid van de "Werkgroep Zorginhoudelijke Informatisering" (WZI) van de LSV, namens NVKC en VAL. Ter voorbereiding van een in 1996 te houden symposium werden diverse LIS-bedrijven uitgenodigd om tijdens de commissievergaderingen hun producten te demonstreren. Veel tijd heeft de commissie besteed aan de voorbereidingen van de 1996 activiteiten, te weten: LIS-dag, een PC-dag en een internet cursus.

Jaarverslag van de commissie Beroepsbelangen

De commissie Beroepsbelangen (CBB) is in 1995 vier maal bijeengekomen. Ook in 1995 heeft weer een aantal erkend klinisch chemici een beroep op de CBB gedaan ter advisering bij vragen en vooral problemen betreffende salariëring, contracten en secundaire arbeidsvoorwaarden. Steeds kon op de gestelde vragen adequaat worden gereageerd.

Hiernaast heeft in 1995 zich de tendens voortgezet, dat de CBB in toenemende mate geconfronteerd wordt met problemen, welke voortvloeien uit benedenmaats functioneren en/of slechte positionering van de desbetreffende klinisch chemicus, danwel uit een foutieve relatie tussen collegae in hetzelfde laboratorium.

Gezien het groeiend structurele karakter van deze problematiek heeft de CBB medio 1995 overleg gevoerd met het Dagelijks Bestuur (DB). De CBB heeft het DB verzocht de gesignaleerde knelpunten ook in te brengen in het overleg met de regio's. De CBB zal voortaan bij het vernemen van problemen eerder trachten actief in te grijpen.

Ook in 1995 is helaas wederom geconstateerd dat een aantal collegae een louter professionele taak heeft aanvaard naast een hoofdanalist(e) als hoofd laboratorium. De CBB continueert haar pogingen om in overleg met het Bestuur van de NVKC deze tendens een halt toe te roepen.

Met betrekking tot de ingestelde vacaturebank dient opgemerkt te worden, dat het aanmelden van enerzijds nieuwe vacatures, anderzijds van kandidaten die een nieuwe werkplek zoeken, nog sterk verbeterd kan worden. De CBB heeft in 1995 actief geholpen bij het trachten vinden van geschikte kandidaten op belangrijke vacatures. Mede aan de hand van de in 1995 gereed gekomen richtlijnen "aantallen klinisch chemici" zal gestreefd worden naar handhaving respectievelijk uitbreiding van de hoeveelheid functieplaatsen.

Advisering aan de leden heeft in een aantal gevallen geleid tot inschakeling van juridische bijstand door Centraal Beheer. In 1995 heeft de CBB (o.a. middels overleg binnen de FHZ) zich ingespannen m.b.t. wijzigingsvoorstellen door het PGGM aangaande pensioenregeling.

In de tweede helft van 1995 is de CBB geconfronteerd met vragen aangaande consequenties betreffende de in vele regio's afgesloten zgn. honoreringsexperimenten. Een helder inzicht in de mogelijkheden voor klinisch chemici bij deze experimenten was eind 1995 nog niet bereikt.

Jaarverslag van de commissie Buitenland

De samenstelling van de Commissie Buitenland is per november 1995 gewijzigd. Met zijn aantreden als voorzitter van de NVKC is collega Bartels qq voorzitter van de Commissie Buitenland geworden. Leden zijn de collegae Den Boer, Huisman, Jansen en Sanders.

De Commissie heeft talloze malen in grotere en kleinere samenstelling vergaderd.

In het verslagjaar heeft de Commissie zich beijverd de internationale contacten te onderhouden en de invloed vanuit de NVKC op internationale ontwikkelingen te vergroten.

Collega Den Boer heeft zijn termijn als penningmeester van het IFCC-bestuur beëindigd op het XVI IFCC-congres in Londen. De commissie tracht opnieuw een Nederlander in het IFCC-bestuur te krijgen bij de volgende bestuurswisseling.

Verdere initiatieven zijn ontplooid om een zetel voor een Nederlander in de IFCC Scientific Division te verkrijgen.

De opstelling ten aanzien van de FESCC is ongewijzigd afwachtend. Beïnvloeding vindt plaats via de EC4. De ontwikkelingen ten aanzien van de EC4 verlopen volgens plan, waarbij de contacten met de

EDMA, ook via DIAGNED, versterkt zijn en nog worden.

De ontwikkelingen binnen de ECLM met name wat betreft accreditatie worden nauwgezet gevolgd. Jansen heeft zitting genomen in een tweede ECLM-werkgroep, die zich met deze materie bezig houdt.

Het kost veel energie de ontwikkelingen binnen de CEN en ISO, o.a. op het gebied van accreditatie en in vitro diagnostics, te volgen. Een en ander geschiedt zoveel mogelijk in samenwerking met collegae uit Engeland en Ierland.

De Commissie streeft ernaar de internationale profilering verder gestalte te geven tijdens het 10e Lustrum Congres van de NVKC in juni 1997.

Jaarverslag van het Concilium Clinicum Chemicum

In 1995 kwam het Concilium 3 maal bijeen. De voorzitter van de Vereniging van Artsen Laboratoriumdiagnostiek (VAL) werd uitgenodigd om evenals de voorzitter van de NVKC als toehoorder de vergaderingen van het Concilium bij te wonen. Op deze titel trad collega Berends tot het Concilium toe. Als voorzitter van de NVKC werd collega Jansen opgevolgd door collega Bartels; als voorzitter van de Visitatie Commissie werd collega Blijenberg opgevolgd door collega Goldschmidt. Het Concilium nam afscheid van collega van der Slik i.v.m. diens pensionering.

In de vergaderingen van het Concilium kwamen ondermeer onderstaande onderwerpen aan de orde:

- Verlenging van de registratie als klinisch chemicus, respectievelijk uitschrijving uit het register van erkende klinisch chemici.
- Post Academisch Onderwijs in de Klinische Chemie.
- Hoe om te gaan met decentraal testen.
- Ontwikkelingen m.b.t. moleculair biologisch onderzoek.
- Stand van zaken m.b.t. hoogleraarsplaatsen.
- Positie van een in de industrie werkzame klinisch chemicus vanuit het oogpunt van (her)registratie.
- Mogelijkheid een gepromoveerde HLO-er toe te laten tot de opleiding tot klinisch chemicus.
- Advies vanuit de Certificeringscommissie m.b.t. het toetsen van eisen voor herregistratie tijdens door CCKLtest uit te voeren audits.
- Virtueel Centraal Laboratorium.
- Nieuwe curricula voor de tentamens.
- Werkgemeenschap Klinische Chemie.
- Samenwerking tussen NVKC en VAL.
- Diverse regelingen inzake de opleiding tot klinisch chemicus.
- Instellingen van en ontwikkelingen in de aandachtsgebieden.

De volgende adviezen werden uitgebracht:

- Aan het bestuur van de NVKC werd op zijn verzoek geadviseerd met betrekking tot nascholingsverplichting. Het Concilium is van mening dat het in de toekomst verplicht stellen van deelname aan PAOKC-cursussen zeer nuttig zal zijn. Er zal wel

een soort punten systeem ontwikkeld moeten worden. Het Concilium heeft geadviseerd deelname eerst dan verplicht te stellen wanneer de herregistratie goed geregeld is. Ook dient vastgelegd te worden welke niet-PAOKC cursussen meetellen als nascholingsverplichting in het kader van de herregistratie.

- Aan de Registratiecommissie werd op haar verzoek geadviseerd om bij de beoordeling van toelating van een gepromoveerde HLO-er tot de opleiding tot klinisch chemicus onverkort het registratiereglement te volgen. Een doctoraal examen is volgens het Concilium essentieel als basis voor een opleiding in de klinische chemie.
- Aan het bestuur van de NVKC werd op zijn verzoek geadviseerd het advies van de Certificeringscommissie, betreffende het toetsen van de eisen voor herregistratie tijdens door CCKLtest uit te voeren audits, te volgen. Het Concilium adviseert eerst duidelijk de kwalitatieve normen te formuleren. Verder acht het Concilium het gewenst, dat altijd een deskundige vanuit de NVKC deel uitmaakt van het auditteam.
- Aan de Registratiecommissie werd op haar verzoek advies uitgebracht m.b.t. de richtlijnen voor de verlenging van de registratie. In zijn advies vraagt het Concilium aandacht voor de positie van de (overwegend) wetenschappelijk georiënteerde collegae.
- Aan het bestuur van de NVKC werd op haar verzoek advies uitgebracht inzake herregistratie van een in de industrie werkzame klinisch chemicus. Het Concilium adviseerde om in analogie van de medische disciplines de eis te stellen, dat een klinisch chemicus tenminste 20% van zijn tijd daadwerkelijk in de klinische chemie werkzaam moet zijn om zijn registratie te kunnen behouden. Indien een collega wil terugkeren in het vak c.q. om herregistratie vraagt, kunnen eisen gesteld worden van nascholing etc. In principe kunnen gewoon de herregistratie-eisen gevolgd worden.

Jaarverslag van de commissie Effectiviteit

De commissie is ingesteld door het bestuur van de NVKC op 11 mei 1995. Voor de samenstelling van de commissie zie de NVKC-Almanak 1996.

De commissie heeft als opdracht de bevordering van het effectief gebruik van laboratoriumdiagnostiek, mede in relatie tot overige disciplines. Als eerste onderdeel van de opdracht neemt de voorzitter deel in de commissies van deskundigen, de Stuurgroep Aanvullende Diagnostiek (voorzitter Dr. Den Ottolander), welke adviseert bij de tot standkoming van het Diagnostisch Kompas dat wordt voorbereid in opdracht van de Ziekenfondsraad. Het doel van het Diagnostisch Kompas, dat eind 1996 gereed zou moeten zijn, is een leidraad te zijn voor de huisarts en poortspecialist voor aanvullende diagnostiek van de circa 100 meest voorkomende aandoeningen. Daarbij is het de bedoeling dat het Handboek Klinisch Chemische Tests in aangepaste en bijgewerkte vorm een van de vier addenda van het Kompas vormt. De commissie Effectiviteit heeft vanaf begin 1996 een groot aantal

beschrijvingen van ziektebeelden ontvangen met o.m. aanbevelingen voor primair laboratoriumonderzoek. De ziektebeschrijvingen worden door de commissie van commentaar voorzien en door de voorzitter in de SAD verwoord. De commissie heeft tot 1 juli 1996 vijf maal vergaderd.

Jaarverslag van de Enzymcommissie

De Enzymcommissie (EC) is in 1995 viermaal bij elkaar geweest. Belangrijkste punt van besprekingen vormde de discussie over een herziening van de Nederlandse aanbevelingen. De herziening is erop gericht aanbevelingen te maken voor het meten van katalytische activiteitsconcentraties in menselijk serum of plasma bij 37 graden Celsius.

Daarnaast zou onderzocht worden in hoeverre het gebruik van enzymkalibratoren de interlaboratorium spreiding van enzymactiviteiten die het gevolg is van verschillen in meettemperatuur, zou kunnen verkleinen. Vooruitlopend op het opstellen en publiceren van de nieuwe aanbevelingen, heeft de EC een beschouwing in het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie (NTKC 1995; 20: 203-206) gepubliceerd. Hiermee werd beoogd de vragen te beantwoorden, die onder de collegae leven ten aanzien van de in 1975 aanbevolen temperatuur voor het meten van enzymactiviteiten. Bij deze werkzaamheden wordt de Enzymcommissie gesteund door een vijftal enthousiaste klinisch chemici in opleiding (dr. P.E.P.B. Ballieux, Academisch Ziekenhuis Rotterdam; mevrouw dr. S. Endenburg, Twenteborg Ziekenhuis Almelo; mevrouw dr. Y.Y. van der Hoek, Sint Antonius Ziekenhuis Nieuwegein; mevrouw dr. Y.B. de Rijke, Mediscus Den Bosch, dr. A. Wolthuis, De Wever Ziekenhuis Heerlen). Het onderzoek dat door hen wordt uitgevoerd loopt volgens plan. Voordat nieuwe aanbevelingen kunnen worden gegeven, zullen nog een aantal problemen moeten worden opgelost. Het betreft hoofdzakelijk het verkrijgen van kalibratoren, die aan specifieke eisen moet voldoen, en het commercieel verkrijgbaar zijn van kits in de gewenste reagenssamenstelling ten behoeve van de nieuwe aanbevelingen voor het meten van de alkalische fosfatase (AF) en lactaatdehydrogenase (LD). Hierover zijn reeds contacten gelegd met leveranciers daarvan. Ondanks deze nog te overwinnen problemen heeft de commissie het vertrouwen dat nieuwe aanbevelingen aan het einde van 1996 aan de Nederlandse klinisch chemici worden voorgelegd.

Jaarverslag van de Historische commissie

In dit verslagjaar kwam de voltallige commissie niet bijeen. Activiteiten waren er evenwel te over. Op 25 november 1995 was de commissie met een stand - boeken en instrumenten - present in het Boerhaave Museum te Leiden bij de eerste door Gewina - Genootschap voor Geschiedenis der Geneeskunde, Wetenschap, Natuurwetenschappen en Techniek - georganiseerde "Dag van de wetenschapsgeschiedenis". Een vijftiental verenigingen presenteerde zich daar en gaf

geïnteresseerden inlichtingen over doelstellingen en activiteiten. Het is de bedoeling van deze Gewinadag een traditie te maken.

Met het oog op een bij gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de NVKC te verschijnen gedenkboek werden archieven doorgeploegd en geïnventariseerd. Ook was er voor dit doel een aantal gesprekken en interviews. De collectie boeken en instrumenten werd - zij het dit jaar op een bescheiden schaal - verder uitgebreid. Medewerking werd verleend - waar mogelijk - bij verzoeken om informatie over personen en zaken. De contacten met historische commissies van andere nationale verenigingen voor klinische chemie werden uitgebreid. In de samenstelling van de commissie kwam dit verslagjaar geen verandering.

Jaarverslag van de commissie Klinisch Chemici in opleiding

De werkgroep KCio is het afgelopen jaar, door het bestuur van de NVKC, omgezet in de commissie KCio. Hiertoe heeft het bestuur van de NVKC een beleidskader opgesteld. Tevens is een huishoudelijk reglement opgesteld door het bestuur van de commissie KCio, in samenspraak met de achterban, waarin doelstellingen en taken zijn vastgelegd. Het bestuur van de commissie KCio vertegenwoordigt alle klinisch chemici in opleiding, en dient als vraagbaak c.q. intermediair bij vragen en problemen van KCio-ers.

De commissie vergaderde in de verslagperiode tienmaal, waarvan driemaal telefonisch. Hierbij was een vertegenwoordiger van de artsen klinische chemie in opleiding aanwezig. In het najaar en voorjaar werd een algemene ledenvergadering gehouden, aansluitend aan de door het bestuur van de commissie KCio georganiseerde symposia (onderwerpen "Hematologie" en "Automatisering en Mechanisering"). Tevens werd vergaderd met het Dagelijks Bestuur van de NVKC (eenmaal), de Visitatiecommissie (tweemaal), de Registratiecommissie (eenmaal) en de Examencommissie (eenmaal). Dit jaar zijn de contacten verstevigd en verbeterd, hetgeen door alle partijen als positief wordt ervaren. Doel van deze periodieke vergaderingen is het bevorderen van de kwaliteit van de opleiding tot klinisch chemicus. Ook werd zorggedragen voor contacten met derden, om praktijkgerichte cursussen te kunnen organiseren, van belang voor de opleiding (stolling, bloedgroepenserologie en bloedgassen). De commissie KCio had het afgelopen jaar vertegenwoordigers in de Wetenschapscommissie en de PAOKC-commissie. Per heden is een KCio opgenomen in de werkgroep Managementcursus.

Jaarverslag van de commissie Kwaliteit

De commissie Kwaliteit heeft 4 keer vergaderd, waarvan eenmaal met CCKLtest-bestuur en directie, en eenmaal met de vertegenwoordigers van de auditoren. Daarnaast zijn enkele leden 2 keer aanwezig geweest bij een gesprek met zowel auditoren als CCKLtest.

Zoals u ziet is de naam van de commissie gewijzigd, daar door CCKLtest geaccrediteerd wordt en de functie van de commissie parallel loopt aan de kwaliteitscommissies van de medisch wetenschappelijke beroepsverenigingen.

Door de oprichting van CCKLtest ligt de verantwoordelijkheid van de audits niet langer bij de commissie Kwaliteit, maar geheel bij CCKLtest. In het kader van een "verlengde hand"-constructie draagt de commissie Kwaliteit bij aan de "papieren beoordeling" van de ingevulde checklijsten en het kwaliteitshandboek van de klinisch chemische laboratoria die zich hebben aangemeld voor audit. De precieze taakafbakening CCKLtest, auditors en commissie Kwaliteit is vastgelegd. Naar aanleiding hiervan zijn de procedures herschreven. In samenspraak met CCKLtest is ook de vorm van het eindverslag van de audit vastgelegd. Door CCKLtest is aangegeven dat dit eenzelfde stramien moet hebben voor elk medisch laboratorium, onafhankelijk van zijn discipline(s). Het sluit geheel aan bij de vorm van de CCKL-normen. De vragenlijsten waarmee de auditors werken kunnen wel beroepsafhankelijk zijn. De checklijst is doorgenomen met de auditors. Bij de audit wordt bij voorkeur gestreefd naar aanwezigheid van iemand uit een aanverwante discipline, maar niet vakgenoot van het geaudite laboratorium. Dit is tot nu toe niet gelukt. Wel is bij een van de audits een gemengd audit-team van klinisch chemici en medisch immunologen opgetreden.

Intussen is het laboratorium te Winterswijk als eerste officieel geaudit en geaccrediteerd door CCKLtest, en als tweede eind december 1995 het Medisch Centrum te Alkmaar. Intussen heeft in juni een derde audit plaats gevonden. Meerdere laboratoria hebben zich inmiddels aangemeld bij CCKLtest, maar de meeste zijn pas na het eind van 1996 gereed voor audit. In verband met verdeling over de tijd van de audits zou een spoedige aanmelding gewenst zijn.

Zoals uit het aantal bijeenkomsten met de auditors en CCKLtest is af te lezen, is veel energie gestopt in een goede onderlinge afstemming. De activiteit van de auditors om de audits zo uniform en efficiënt als mogelijk is te laten verlopen, wordt op prijs gesteld. Hopelijk ten overvloede: het moet duidelijk zijn dat de audits voor CCKLtest een activiteit is binnen de medisch specialistische laboratorium beroepsgroep.

Door de commissie Kwaliteit wordt deelgenomen in 2 werkgroepen van de NVKC betreffende opleidingsinstituten, respectievelijk de rol PAOKC bij herregistratie.

De voorzitter van de commissie Kwaliteit neemt als waarnemer deel aan de bijeenkomsten van het Kwaliteits Platform van de LSV, bestaande uit de voorzitters van de kwaliteitscommissies van alle medische beroepsverenigingen. Uitgebreid is hier visitatie van niet-opleidingsklinieken besproken en de financiering van VWS hiervoor. Dit zal bij CCKLtest zoveel mogelijk geïntegreerd moeten worden met de accreditatie.

Binnen de commissie Kwaliteit is verder uitgebreid gesproken over de diverse ontwikkelingen op kwaliteitsgebied in Europa. Terzake treedt het adviserend op voor het NVKC-bestuur.

Tenslotte werd een nader advies verstrekt over een bewaartermijn-document in samenwerking met de werkgroep Kwaliteitshandboek 2.

Jaarverslag van de E.C. Noyons' Stichting

In het verslagjaar heeft de E.C. Noyons Stichting, Stichting ter bevordering van de Klinische Chemie in Nederland, zich ingezet voor de bevordering van de klinische chemie in de ruimste zin des woords. Het bestuur heeft op 13 maart 1996 vergaderd over het verslagjaar 1995. Dr. F.A.J.T.M. van den Bergh en Dr. H.H. Kamp hebben volgens het rooster van aftreden het bestuur verlaten. Dr. F.A.J.T.M. van den Bergh is opgevolgd door Dr. E. Sanders. De opvolging van de H.H. Kamp is niet afgerond. De bestuurssamenstelling is momenteel: Ir. N.C. den Boer, voorzitter; Dr. W. de Kieviet, secretaris; Dr. E. Sanders, penningmeester; Dr. C. van der Heiden, lid en een vacature.

De Stichting heeft haar streven om het aantal hoogleraren klinische chemie uit te breiden voortgezet om uiteindelijk aan alle universiteiten een hoogleraar klinische chemie aangesteld te krijgen. Zo mogelijk zal de Stichting hierbij ondersteuning geven in de vorm van een bijzonder hoogleraarschap. Aan een van de universiteiten neemt deze ondersteuning concrete vormen aan.

Voorfinancieringen die verricht zijn voor de accreditatie bij CCKLtest zullen t.z.t. terugvloeien in de kas van de Stichting. Ook de voorfinanciering, die in 1994 heeft plaatsgevonden t.b.v. de Stichting PAOKC om de nascholing vorm te geven, zal binnen vijf jaar terugvloeien.

Subsidies ter ondersteuning van de uitgaven van proefschriften zijn alleen toegekend als er sprake was van voldoende belang om de inhoud ervan breed te verspreiden. Ondersteuning van concrete onderzoeksprojecten van de Werkgemeenschap Klinische Chemie is momenteel in studie. Garantstellingen zijn toegekend voor het NVKC-lustrumcongres en de Managementcursus klinisch chemici in opleiding.

Het bestuur is voortgegaan in de ontwikkeling van een toekomstvisie voor de Stichting.

Jaarverslag van de Examencommissie

De commissie kwam 3 maal bijeen. Collega Kraaijenhagen heeft in de loop van het jaar de commissie verlaten, terwijl de collegae Poorthuis (aandachtsgebied examen Endocrinologie, Metabolisme en Diversen) en de Metz (aandachtsgebied examen Hematologie) de commissie zijn komen versterken. Daarnaast zijn er besprekingen geweest met de opleiders en de klinisch chemici in opleiding. Tevens zijn de "ad hoc" commissies ter voorbereiding van de examens Algemene Klinische Chemie (bestaande uit de collegae Miedema, Oosterom, Slaats, Voorbij, Willems en Backer) en Endocrinologie, Metabolisme en Diversen (bestaande uit de collegae Endert, Lentjens, Poorthuis, Vermes, Westerhuis en Thijssen) bijeen gekomen voor het bespreken van de vragen voor deze examens (beide gepland in november 1996).

Aan het examen Hematologie (november 1995) werd deelgenomen door 15 kandidaten. Een kandidaat behaalde een onvoldoende. Hoewel het kennisniveau goed was, viel het op dat men erg veel tekst gebruikte om de kennis ten toon te spreiden, zonder exact antwoord te geven op de gestelde vragen. De vragen over kwaliteitscontrole en kalibratie werden over het algemeen slecht gemaakt. De opleiders is gevraagd meer aandacht te schenken aan deze problematiek.

Vanaf dit jaar geldt de nieuwe examenregeling, waarbij de leerstof is herverdeeld en het aantal examens is teruggebracht van vier (waarvan drie verplicht, w.o. het examen Hematologie) naar drie (alle verplicht). Het nieuwe curriculum bij de drie examens, gepubliceerd in dit tijdschrift (1996; 21: 150-154), werd met de opleiders besproken. Elk jaar zullen er twee examens worden gehouden (in november), waardoor deelname aan de examens beter afgesteld kan worden op het opleidingsschema. Aan de opleiders werd gevraagd een bijdrage te leveren aan de casuïstiek die gebruikt kan worden voor de vragen in een van de genoemde examens. De respons hierop is teleurstellend.

Jaarverslag van het platform Beroepenveld Medisch Laboratoriumonderwijs

In januari 1995 is de instelling van het platform door de besturen van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie, Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie, Nederlandse Vereniging voor Pathologie en Vereniging van Medische Analisten officieel bekrachtigd. Voor de samenstelling zie de NVKC-Almanak 1996.

In het verslagjaar kwamen de leden 6 maal bijeen. Belangrijk item in 1995 was de herstructurering van het Hoger Laboratorium Onderwijs. De herstructurering heeft tot doel het aantal studierichtingen in het HBO terug te brengen. Voor het HLO betekende dit dat naar mogelijkheden gezocht werden om van de drie stromen chemisch, biologisch en medisch laboratoriumonderwijs twee stromen te vormen. Voorgesteld werd om de biologische en medische richting samen te voegen. Een werkgroep, waarin vertegenwoordigd de HBO-Raad, het medisch en biologisch beroepenveld, werd ingesteld om dit voorstel nader uit te werken. Namens het platform participeerde de heer Siem in genoemde werkgroep. Na intensief overleg heeft de werkgroep een eindproduct opgesteld. Deze werd geaccordeerd door de besturen van de platformleden en in juli aan de HBO-Raad aangeboden.

De kernkwalificaties voor de nieuwe opleiding worden gevormd door:

- de algemene gemeenschappelijke stam (52%)
- de verlengde stam (14%), waarvan de helft bestemd is voor de gezamenlijke medische richting
- de afzonderlijke afstudeerrichtingen medische microbiologie, klinische chemie en cyto/histopathologie (elk 34%).

De vakken in de verlengde stam en de afstudeerrichtingen zijn een waarborg voor de medische invulling

van de opleiding. De nieuwe naam voor de studierichting wordt: biologie en medisch laboratoriumonderzoek.

In het najaar heeft een delegatie van het platform overleg gevoerd over de inhoud en naamgeving van het toekomstig HLO. Gebleken is dat bundeling van krachten in het platform geleid heeft tot een blijvende grote inbreng van de medische facetten in het toekomstig HLO.

Het overleg Onderwijs/Arbeid, onder voorzitterschap van de heer E. Kiebert van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, leverde een aanzienlijke bijdrage aan het gehele project. Met name in het bestuurlijk overleg speelde de heer Kiebert een prominente rol.

In 1996 zal het HLO gevisiteerd worden. Leden van het platform hebben zich bij de HBO-Raad kandidaat gesteld voor deelname in de visitatiecommissie.

Ook het Middelbaar Laboratorium Onderwijs heeft de voortdurende aandacht van het platform. De nieuwe Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB), die op 1 januari 1996 van kracht is geworden, heeft ook gevolgen voor de huidige MLO-opleidingen. Het beroepsonderwijs krijgt vorm binnen de nieuwe instituten, de zgn. ROC-vorming (Regionale Opleidings Centra). Daarbij komt er een compleet nieuwe kwalificatiestructuur, de SEDOC-niveau indeling. Beroepskwalificaties van het MLO worden geactualiseerd door het Instituut van Toegepaste Sociale Wetenschappen in opdracht van de VAPRO (Vakopleiding Procestechniek, waaronder ook het MLO ressorteert). Leden van het platform zijn hierbij betrokken.

Jaarverslag van de stichting Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC) en de gelijknamige commissie

Er werden in het verslagjaar drie cursussen georganiseerd: "Laboratoriummanagement op weg naar het jaar 2000" (Deventer, 23 maart), "Reproductieve endocrinologie" (Maastricht, 15-16 juni), "Pathofysiologie van de lever (Utrecht, 1 september). In de deelnemersenquête werd een overwegend gunstig oordeel uitgesproken over de PAOKC-formule, zodat op de ingeslagen weg wordt voortgegaan, waarbij het streven is dat er drie cursussen per jaar gehouden worden.

Gelukkig zijn ook steeds meer regio's en werkgroepen van de NVKC bereid het organiseren van een cursus voor hun rekening te nemen.

De PAOKC-commissie vergaderde vier maal, waarvan eenmaal met het dagelijks bestuur van de NVKC. Een advies over een eventuele verplichting PAOKC-cursussen te volgen werd in februari aan het bestuur van de NVKC uitgebracht.

Het PAOKC-Stichtingsbestuur vergaderde eenmaal. Een voorstel voor een statutenwijziging, om een betere afstemming tussen commissie en bestuur te krijgen werd door de ledenvergadering van de NVKC goedgekeurd, en vervolgens geëffectueerd.

Jaarverslag van de Redactiecommissie

Hoofdredacteur, plv. hoofdredacteur en de eindredacteur kwamen zes maal bijeen ter bespreking van de reguliere nummers en de overige lopende zaken.

Tijdens het verslagjaar gaf Dr. Zwart te kennen zijn redactiewerkzaamheden te willen beëindigen. In deze vacature is nog niet voorzien en met de nog openstaande vacature wordt gezocht naar twee nieuwe redactieleden.

Gedurende het verslagjaar werden 53 manuscripten aangeboden, waarvan er 51 werden gepubliceerd en 2 werden afgewezen. Van vrijwel alle manuscripten werd, alvorens tot publicatie over te gaan, een revisie aan de auteurs gevraagd.

Naast deze publicaties werden 98 abstracts opgenomen van posters, die werden gepresenteerd op het 48e congres van de NVKC, alsmede 12 overige manuscripten en de jaarverslagen van bestuur en commissies.

De publicaties bestonden uit 8 artikelen, 5 overzicht-artikelen, 16 bijdragen uit twee symposia, 4 beschouwingen, 6 voordrachten, 5 verslagen, 4 opleidingsstukken en 3 bijdragen "Uit de laboratoriumpraktijk". Het afwijzingspercentage is gering. Toch streeft de redactie ernaar de kwaliteit zo hoog mogelijk te houden. Dit is ook de reden, dat auteurs worden aangespoord de gevraagde revisies zo grondig mogelijk uit te voeren, waarbij de redactie probeert zoveel mogelijk aanwijzingen tot verbetering te verstrekken.

Het aanbod is te gering en de hoop wordt uitgesproken, dat meer leden in de pen zullen klimmen.

De samenwerking met de Tjechische collegae wordt enerzijds bemoeilijkt door het taalprobleem, maar anderzijds ook door de lagere normen, die zij hanteren voor de acceptatie van publicaties. Dit heeft erin geresulteerd, dat publicaties, die in hun tijdschrift "Klinika Biochemie A Metabolismus" zijn verschenen, niet zonder meer in ons tijdschrift, in het Engels vertaald, kunnen worden opgenomen, maar de normale beoordelingsroute zullen moeten volgen. Dit is een flink obstakel geworden, omdat in eerste instantie de afspraak was, dat, wat reeds in onzer beider tijdschriften was gepubliceerd, zonder verdere beoordeling wederzijds zou kunnen worden opgenomen in het Engels.

Voor de vertaling van Nederlandse artikelen in het Engels t.b.v. het Tjechische tijdschrift, heeft het bestuur ingestemd dit voor een tweetal artikelen per jaar te bekostigen.

Jaarverslag van de Registratiecommissie

In het verslagjaar (1 juli 1995 - 30 juni 1996) heeft de commissie tien maal vergaderd. Daarnaast werd er eenmaal vergaderd met het Dagelijks Bestuur (12-10), eenmaal met het bestuur en de voorzitters en secretarissen van de beleidsbepalende commissies (22-2), eenmaal met de opleiders, Visitatiecommissie en Examencommissie (25-1), eenmaal met de Examencommissie (19-10) en eenmaal met de werkgroep klinisch chemici in opleiding (29-1).

Per 1 juli 1996 waren er 25 assistenten in opleiding in

20 opleidingsinstituten. In de verslagperiode werden 13 personen in het register opgenomen, waarvan een met de CDEMZ-aantekening (Chemische Diagnostiek van Erfelijke Metabole Ziekten) en 1 persoon doorgehaald. Verder is voor het eerst de CDEMZ-aantekening toegekend aan een reeds geregistreerd klinische chemicus.

In het kader van de harmonisatie van opleiding in EEG-verband heeft de commissie drie casussen onder behandeling en zich in 1 casus niet competent verklaard.

Drs. N.A. Schmidt heeft na ruim zes jaar, waarvan de laatste drie jaar als secretaris, de commissie verlaten en werd opgevolgd door Dr. L.D. Dikkeschei. Dr. J.L. Willems werd benoemd tot plaatsvervangend lid.

Na een laatste correctieronde zijn de Normen en Procedures m.b.t. de opleiding tot erkend klinisch chemicus goedgekeurd. Na publicatie in de tweede helft van 1996 zullen deze onverkort van kracht worden. De normen voor registratie als erkend klinisch chemicus met aandachtsgebied CDEMZ zijn vastgesteld en zullen eveneens eind '96 worden gepubliceerd. Ook de eisen t.a.v. een opleidingsinstituut, alsmede de samenstelling van de Visitatie - en Examen Commissie inzake dit aandachtsgebied komen hierbij aan de orde.

De conceptteksten voor curricula voor de aandachtsgebieden Hematologie en Toxicologie zijn afgerond en door de betreffende instanties ter accordering voorgelegd aan de commissie. Daar de RC de afgelopen periode zeer veel aandacht heeft moeten geven aan de toch niet geheel vlekkeloos verlopen implementatie van het aandachtsgebied CDEMZ in de opleiding, is er voor gepleit aan de curricula van de verschillende aandachtsgebieden, in algemene zin, dezelfde eisen te stellen. Deze afstemming zal in overleg met de daarbij betrokken commissies, met name de Visitatiecommissie, tot stand dienen te komen.

De door de Examencommissie opgestelde curricula voor de examens zijn na amendering vastgesteld. In het kader van de herregistratie is een enquête opgesteld, die na bewerking door het IOWO in Nijmegen (het bureau dat ook zorg draagt voor de evaluatie van de PAOKC-cursussen), aan alle geregistreerde klinisch chemici zal worden toegezonden. Namens de commissie heeft Dr. J.W. Smit zitting genomen in de door het bestuur ingestelde commissie "Nascholing en Herregistratie". Verder hebben in deze commissie zitting genomen: Dr. G.J.M. Boerma namens de commissie Kwaliteit en Dr. R.A. Wevers namens de commissie PAOKC. In de gelijktijdig ingestelde commissie "Harmonisatie audits/visitatie" is Dr. L.D. Dikkeschei namens de RC benoemd, Drs. G.T. Berernds namens de VC en Dr. T.J. Penders namens de CCKL. Beide commissies hebben onlangs hun eerste vergadering gehad.

Jaarverslag van de stichting Kwaliteitsbewaking Ziekenhuis Laboratoria (SKZL)

In het verslagjaar (juni 1995-juni 1996) werd door het bestuur zes maal vergaderd. Het bestuur werd uitgebreid met 1 lid: Drs. F.L.A. Willekens.

De statuten van de Stichting werden per 4 december 1995 gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen waren 1) de naam van de Stichting; 2) de mogelijkheid om secties op te richten; 3) de mogelijkheid dat ook niet klinisch chemici tot het bestuur kunnen toetreden.

Het bestuur heeft voortvarend gewerkt aan de vorming van secties binnen de SKZL. Doordat steeds meer gebieden van de klinische chemie voor wat betreft de kwaliteitsborging vallen onder de SKZL is het onmogelijk gebleken alle aspecten van het werk in het algemene bestuur te bespreken. De sturing en uitvoering van de diverse enquêtes worden ondergebracht binnen secties, waar wel op detail niveau over de externe kwaliteitscontrole kan worden gesproken. Het SKZL bestuur zal steeds meer gaan functioneren als een "holding" met gedelegeerde verantwoordelijkheden naar de secties. Het bestuur stelde een algemeen reglement voor secties vast. Daarna werden formeel de volgende secties ingesteld met een voor elke sectie specifiek sectiereglement:

- Sectie MCA met als sectiebestuur: collega Penders als voorzitter en de leden Doelman, Weijkamp en Lelie (CLB).
- Sectie Hematologie met als sectiebestuur: collega Willekens als voorzitter en de leden Baadenhuijsen, de Jongh-Leuvenink, Haas, Kuijpers, van de Leur, de Metz en Willems.
- Sectie Lipiden met als sectiebestuur: collega Boerma als voorzitter en als leden Baadenhuijsen, Mw. Boersma-Cobbaert, Demacker en Weijkamp.

Het is de bedoeling om in het komende jaar te komen tot de instelling van de volgende secties: Immunologie in samenwerking met de SKMI, de sectie Semenanalyse, de sectie Bindingsanalyse, de sectie Metabole Ziekten en de sectie Algemene Chemie.

Er werd intensief overleg gevoerd met betrokkenen over het bundelen van de activiteiten inzake semenanalyse. Met collegae in Amersfoort, Utrecht en Rotterdam zijn afspraken in voorbereiding die leiden tot de vorming van een sectie Semenanalyse in de tweede helft van 1996, waardoor is voorkomen dat er een versnippering optreedt van deze activiteit.

Met de subcommissie stolling is overeenstemming bereikt met betrekking tot de lay-out voor de stollingsenquêtes, die door de SKZL zullen worden verzorgd. Het is de bedoeling om per 1 januari 1997 deze nieuwe lay-out in productie te nemen en deze aan de deelnemers van deze enquêtes aan te bieden.

Het SKZL bestuur heeft besloten om onder het voorzitterschap van collega Willems een werkgroep in te stellen, die een advies voorbereid over de ondersteuning voor kleine laboratoria van verpleeghuizen, gezondheidscentra, bedrijven en centra voor verloskunde op het terrein van kwaliteitsborging.

De manier om de enquêtes te voorzien van scores is uitvoerig binnen het bestuur besproken. Diverse mogelijkheden zullen nog nader worden bekeken en besproken binnen en buiten de SKZL geleidingen.

Het dagelijks bestuur heeft afspraken gemaakt met de Tsjechische vereniging voor Klinische Chemie over samenwerking met de NVKC inzake kwaliteitsaangelegenheden.

Sectie Algemene Chemie i.o.

- Ondersteuning activiteiten Virtueel Centraal Laboratorium (VCL)

De activiteiten van het VCL baseren zich voor een groot gedeelte op de premisse dat lokaal geproduceerde onderzoeksresultaten met succes zijn te converteren naar een centraal juistheidsniveau. Deze conversie vindt plaats na het lokaal meevoeren van een of meer geschikte kalibratoren en daar vervolgens op om te rekenen. Om deze procedure te valideren werd in het begin van het jaar een trial met 50 deelnemende laboratoria georganiseerd. Over de resultaten hiervan werd inmiddels gepubliceerd (Ned Tijdschr Klin Chem 1996; 21: 56-61). Als vervolg werd aan het eind van het jaar een vervolgstudie met een kleiner aantal laboratoria uitgevoerd. De tot nu toe ter beschikking staande gegevens wijzen uit dat invoering van een drooggevroren stabiele kalibrator nog niet tot de mogelijkheden behoort (het VCL maakt daarom tot nader order gebruik van een ingevroren vloeibaar serumpreparaat). Veel van de aanwezige ontwikkelingscapaciteit werd eveneens ingezet om het VCL een snelle start te kunnen geven.

- Contacten met regiovertegenwoordigers

Op 3 april vond een opinierende bijeenkomst met een negental regiovertegenwoordigers plaats. Voornaamste onderwerp van discussie was het door de SKZL voorgestelde idee om het scoresysteem in de Combi-enquête aan te passen. Het sinds 1992 vigerende scoresysteem is gebaseerd op theoretische referentieprecisies, direct afgeleid van de intra-individuele biologische variatie. Dit blijkt in de praktijk een hybride situatie op te leveren waardoor de invoering van een puur praktische limietscore noodzakelijk is. De geconsulteerde groep zou zich zeer goed kunnen vinden in een voorgestelde scoresysteem dat direct afgeleid is van een gedefinieerde state-of-the-art precisie. Dit leidt automatisch tot een vastliggende limietscore die voor alle bepalingen op het hetzelfde niveau kan worden ingesteld. Momenteel worden voorbereidingen getroffen om het scoresysteem daadwerkelijk in die zin aan te passen. Deze actie zal uit de aard der zaak worden begeleid door een ruime mate van bekendmaking. Getracht zal worden bijeenkomsten met regiovertegenwoordigers in de toekomst met grotere regelmaat te laten plaatsvinden.

Sectie MCA

De reguliere enquêtes van de sectie MCA werden uitgebreid met Homocysteïne. In de samenwerking met het CLB werden pilot enquêtes uitgevoerd, die leiden tot uitbreiding en verbetering van de enquêtes Hepatitis B, Hepatitis C en anti-HIV. Het aantal monsters dat wordt gemaakt ten behoeve van de combi enquête werd van 4 naar 6 monsters per cyclus van 8 gebracht. Er werd deelgenomen aan het VCL project en een project om te komen tot standaardisatie van HDL cholesterol. De belangrijkste vernieuwing was de start van de distributie van referentiematerialen voor glycohemoglobine, vitamine B1/B6, Bilirubine, Cho-

lesterol, Eiwitten, Steroiden, Catecholamines en metalen. In het verslagjaar werden zoals gebruikelijk weer diverse gebruikersbijeenkomsten georganiseerd.

Sectie Lipiden

Er werd een project gestart met als doel de HDL-cholesterol te standaardiseren zoals eerder voor de cholesterol al was gebeurd. Hiervoor werd subsidie aangevraagd bij de Hartstichting. De reguliere enquêtes werden voorzien van de referentiewaarden voor cholesterol. Het pakket aan kwaliteitsvoorzieningen conform de vroegere KCA werd voor dit jaar uitgevoerd voor 16 deelnemende laboratoria.

Sectie Immunochemie i.o.

In samenwerking met SKMI werd een kwaliteitsprogramma gestart om te komen tot kalibratiesera ten behoeve van kwantitatieve metingen van eiwitconcentraties. Een zestal laboratoria namen deel aan dit programma waarbij op basis van het CRM 470 preparaat een drietal sera werden beoordeeld door de meting van elf componenten. In de tweede helft van 1996 zullen deze sera worden rondgestuurd aan alle deelnemers van de immunochemie enquête en worden gebruikt als kalibratiesera om te bewijzen dat de interlaboratorium variantie drastisch kan worden gereduceerd door gebruik te maken van kalibratiesera.

Sectie Hematologie

Op 4 december 1995 heeft het bestuur het reglement van de sectie Hematologie goedgekeurd. Daarmee is de voorbereidingsgroep van SKZL en VHL een sectie van de SKZL geworden. De sectie treedt tevens op als werkgroep van de VHL. In het verslagjaar hebben collegae Berends en Sturk, die beide veel hebben bijgedragen aan de tot standkoming van de sectie, afscheid genomen. De collegae Mw. J. de Jongh-Leuvenink en F. Haas zijn toegetreten tot de sectie.

De kwaliteit van de controlemonsters voor de landelijke hemocytometrie-enquête blijft de aandacht vasthouden. De tussen-laboratorium-variatie in de trombocytenconcentratie is verlaagd tot circa 5% door toevoeging van EDTA aan het donorbloed. In een aantal rondzendingen wordt nu onderzocht wat donorafhankelijke factoren kunnen zijn in de monsterkwaliteit. Het laboratorium van het Sophia Ziekenhuis te Zwolle doet verder onderzoek naar de tijdafhankelijke veranderingen van trombocyten in het kader van de bereiding en verzending van de controlemonsters voor de landelijke hemocytometrie-enquête. De gevonden resultaten in de geautomatiseerde differentiatie zijn nu een keer geïnventariseerd; de resultaten worden thans uitgewerkt. De supervisie van de rondzendingen voor bloedgroepen-serologie en morfologie van het perifere bloedbeeld zal door de sectie ter hand worden genomen. De sectie wil stimuleren dat in meerdere regio's een rondzending voor de controle van de beenmergbeoordeling wordt georganiseerd. De landelijke coördinatie zal bij de sectie liggen. Over een eenduidig scoresysteem wordt hopelijk overeenstemming bereikt. Ook de mogelijkheid en wenselijkheid van een rondzending van reticulocytencontroles is een enquête naar

de gebruikte referentiewaarden georganiseerd. Afhankelijk van de resultaten zal een aanbeveling voor deze referentiewaarden worden geformuleerd.

In het voorjaar is de brochure over de resultaatverwerking en presentatie verschenen. De sectie ziet terug op het jaar van haar formele oprichting en ziet als jeugdig onderdeel van de SKZL veel taken voor zich liggen. Bij de aanpak kan de sectie bouwen op de ervaring van meerdere instituten, die al lang met de controle van de hematologische laboratorium diagnostiek bezig zijn.

Sectie Metabole Ziekten i.o.

De werkzaamheden van deze sectie in oprichting hebben zich gericht op de begeleiding van de twee activiteiten: ten eerste de begeleiding van de "Proficiency testing" en ten tweede de enquêtes, die vallen onder de paraplu van ERNDIM. Aan de "Proficiency testing" hebben dit jaar 17 laboratoria (8 Nederlandse, 7 Duitse en 2 Belgische) deelgenomen. De resultaten zijn in een vergadering met alle deelnemers besproken. Er liggen plannen klaar om soortgelijke enquêtes te organiseren voor Zuid Europa en voor Groot-Brittanië/Scandinavië in samenwerking met de SKZL. Binnen ERNDIM verzorgt de sectie twee enquêtes: "De kwantitatieve organische zuren" met 44 deelnemers en "De speciale bepalingen" met 76 deelnemers over heel Europa. De resultaten zijn vergelijkbaar met 1994 voor wat betreft de tussen-laboratorium-variatie.

Jaarverslag van de Visitatiecommissie

In het verslagjaar verlieten de collegae Blijenberg en Kraaijenhagen de commissie. Collega Goldschmidt werd benoemd tot voorzitter en de collegae Franck en Gorgels traden als nieuwe leden tot de commissie toe. De Visitatiecommissie vergaderde acht maal. In totaal werden 18 visitaties uitgevoerd. Bij vier instituten werd een reglementair vereiste hervisitatie verricht; met 8 klinisch chemici in opleiding werd een eindgesprek gevoerd en werden er vier assistenten bezocht in het eerste jaar van hun opleiding. Voorts werden twee reeds erkende collegae gevisiteerd, die een aantekening Chemische Diagnostiek van Erfelijke Metabole Ziekten wensten te verwerven. De voorzitter woonde voor het eerst een instituut-visitatie bij van de Vereniging voor Artsen Laboratoriumdiagnostiek. Het reguliere overleg met de commissie van klinisch chemici in opleiding werd voortgezet; volgens afspraak zal eind 1996 worden geëvalueerd, in welke vorm het contact tussen de commissie en de assistenten in opleiding in de toekomst zal verlopen. Als belangrijkste punten kwamen in deze gesprekken naar voren de behoefte van de klinisch chemici in opleiding aan een vertrouwenspersoon in geval van problemen tussen opleider en assistent en mogelijkheden voor inzage vooraf in de door de Visitatiecommissie opgestelde rapporten.

De Visitatiecommissie heeft aandacht besteed aan veel uiteenlopende onderwerpen, zoals de te volgen procedures bij bijzondere opleidingen, reglementen voor opleiding of aantekening in een subspecialisme,

de opleidingsduur in relatie tot een academische promotie en de relatie tussen de vier commissies, die betrokken zijn bij de opleiding. De Visitatiecommissie staat op het standpunt, dat een heldere structuur voor de begeleiding van de opleiding noodzakelijk is, waarbij een duidelijke afbakening van taken en bevoegdheden tussen de commissies wenselijk is en duplicatuur in werkwijze vermeden moet worden. In de nabije toekomst zal over dit onderwerp overeenstemming moeten worden bereikt, waarna de vigerende reglementen zullen moeten worden aangepast.

De commissie is enigszins zorgelijk gestemd over de ontwikkelingen, die er wellicht toe zullen leiden dat op middellange termijn het aanbod van opgeleide assistenten onvoldoende zal zijn om in de behoefte van klinisch chemici te voorzien. Het hoge niveau van de opleiding en het goede opleidingsklimaat, dat in veel instituten wordt aangetroffen, maakt zorgen over de kwaliteit van de opleiding overbodig.

Jaarverslag van de Vereniging Hematologische Laboratoriumdiagnostiek (VHL)

De VHL telde aan het eind van het verslagjaar 81 leden. Het bestuur vergaderde negenmaal telefonisch. In het afgelopen jaar belegde de VHL vier ledenvergaderingen: op 21-6-'95, 21-11-'95, 21-3-'96 en 4-6-'96. Op 10 januari 1996 werd in Zwolle het symposium "De eo en de baso" georganiseerd. Hiervoor bestond veel belangstelling.

Tijdens de ledenvergaderingen zijn de volgende lezingen gehouden:

- préoperatieve Hb-concentraties in relatie tot het transfusiebeleid (Trouwborst, Amsterdam).
- Een screeningstest voor factor V Leiden (Van Vliet, Rotterdam).
- Vergelijkende metingen van patiëntenmonsters en op de dichtheid gescheiden fracties van normale rode bloedcellen op het rode kanaal van H1, SE 9000, F800 en de Coulter JT (Willekens, Arnhem).
- Implementatie c, E, K-beleid (Beunis, Rotterdam).
- Antistofscreening in de indirecte antiglobulinetest: PEG vs Diamed vs BioVue (Hazenbergh, Groningen).
- Platelet function analyzer (Akkerman, Utrecht).
- Kleihauer-Bekke en foetaal bloed screeningstest op basis van D-antigeen (Willekens, Arnhem).

Het malariaprotocol is door de NVvH en door de NVKC overgenomen en met de Ned.Ver.v.Parasitologie (NVP) zal getracht worden, tot een gezamenlijk protocol te komen.

Het rapport Bloedtransfusiebeleid in ziekenhuizen: normen, eisen en verantwoordelijkheden, dat mede door de inbreng vanuit de VHL tot stand gekomen is, is afgerond. Dit rapport werd samen met de herziene consensus bloedtransfusie gepresenteerd op 21 juni 1996.

Met NVvH is overeenstemming bereikt over het aandachtsgebied Hematologie voor klinisch chemici. De NVKC heeft zich inmiddels ook accoord verklaard. De rondzending van de 8 verse bloedmonsters voor de kwaliteitscontrole hemocytometrie, die dit jaar ge-

start is, is een gezamenlijke activiteit van SKZL en VHL.

De VOVOL-cursus Kwaliteitsbewaking hematologie werd weer verzorgd door een aantal VHL-leden.

Uit een enquête bleek, dat er nog steeds belangstelling is voor het Dif-boekje. Onder auspiciën van de VHL zal een nieuwe druk worden uitgegeven.

In dit jaar heeft een bestuurswisseling plaats gevonden. De collegae Gorgels en Dinkelaar zijn afgetreden. In hun plaats zijn benoemd de collegae Van den Berg (namens de NVKC) en Berends (namens de NVvH).

Jaarverslag van de Wetenschapscommissie

De commissie kwam in het verslagjaar vijfmaal bijeen.

Per 1 juni 1996 trad Dr. R.W. Jansen, die namens de klinisch chemici in opleiding deel uitmaakte van de commissie, terug wegens afronding van zijn opleiding. Een nieuwe vertegenwoordiger namens deze groep zal binnenkort benoemd worden. Dr. J.J.M.L. Hoffmann beëindigde zijn lidmaatschap in de loop van het verslagjaar. Naar verwachting zullen Dr. M.A. Blankenstein en Dr. F.L.A. Willekens binnenkort benoemd worden als leden van de commissie.

Internationale contacten

- De commissie streeft er naar om tenminste een NVKC lid deel te laten nemen aan alle "IFCC Scientific Committees resp. Working Groups". Daartoe werden voorstellen aan het Bestuur gezonden. Dr. H. Storm werd associate member van het "IFCC Committee on Molecular Biology Techniques in Clinical Chemistry".
- Collega Trijbels werd lid van de Wetenschappelijke commissie voor het 12e Europese Klinisch Chemische Congres in Basel, 1997.
- Collega De Wolff werd voorgedragen voor een vergelijkbare commissie van het Internationale IFCC congres in 1999.
- In het kader van de twinning met de Tsjechische collegae vond overleg plaats tijdens het voorjaarscongres in Luntenen. Dr. K.W.H. Wodzig en Dr. Y.Y. van der Hoek werden voorgedragen voor voordrachten tijdens de "IX Annual Meeting for Young Clinical Chemists, Janke Lazne, Tsjechië, 20-22 mei 1996. Drie verzoeken voor stages in Nederlandse klinisch-chemische laboratoria werden van Tsjechische collegae ontvangen en in behandeling genomen.

Nationale activiteiten

- Dr. R.G.J. Westendorp, AZL, werd voorgedragen voor de Nationale IFCC-AVL Award in 1996. Deze prijs wordt uitgereikt aan kandidaten die zich hebben onderscheiden op het gebied van "critical care testing".
- De commissie heeft voorstellen ontwikkeld voor het wetenschappelijk programma van het NVKC Lustrumcongres in Noordwijk in 1997.

Voorjaarscongres 11 en 12 april 1996

- Het record aantal van 98 Abstracts werd ontvangen en eenzelfde aantal posters werd tijdens het congres gepresenteerd. De Wetenschapscommissie selecteerde de naar haar oordeel drie beste posters voor een (bescheiden) geldprijs. De eerste prijs werd toegekend aan de Abstract/Poster 71, getiteld "Fatty acid-binding protein as predictive non-enzymatic marker of acute myocardial infarct size in humans" door K.W.H. Wodzig et al. De tweede prijs ging naar Abstract/Poster 08 met de titel "Identification, allele frequencies and association with coronary artery disease of mutations in Kringle IV type 8 and 10 of the apolipoprotein (a)-gene" (J. Prins et al.); de derde prijs ging naar Abstract/Poster 36, getiteld "A novel mutation in human red cell type pyruvate kinase gene causing hereditary nonspherocytic hemolytic anemia" (W.W. van Solinge et al.).
- In totaal 10 Abstracts werden geselecteerd voor publicatie in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. Dit betreft de eerdergenoemde Abstracts, aangevuld met de Abstracts 09, 15, 19, 25, 26, 39 en 81 uit het maartnummer van het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie.
- Dr. Milos Votruba (Tsjechië) en de collegae Dr. I. Vermes en Prof. dr. F.A. de Wolff gaven voordrachten over repectievelijk stoornissen in het lipiden metabolisme bij diabetes mellitus, apoptose en toxicologie.
- Diverse Symposia werden georganiseerd (mede) onder auspiciën van de NVKC. In deze gevallen gaf de Wetenschapscommissie vooraf een oordeel over het wetenschappelijk programma van de bijeenkomst.

Organisatie van het klinisch-chemisch onderzoek in Nederland

Werkgemeenschap Klinische Chemie i.o. De Wetenschapscommissie beschouwt de totstandkoming van een Werkgemeenschap waarin stimulering, rapportage en kwaliteitsverbetering van het klinisch-chemisch wetenschappelijk onderzoek voorop staan, van groot belang. De Wetenschapscommissie heeft daartoe een subcommissie ingesteld met de opdracht om de Werkgemeenschap Klinische Chemie tot stand te brengen. Deze subcommissie bestaat uit Prof. dr. J.M.F. Trijbels, Prof. dr. J.H.H. Thijssen, Dr. J. Lindemans, Dr. I. Vermes, Dr. J.L. Willems en Prof. dr. F.A. de Wolff, en is belast met de voorbereiding van deze werkgemeenschap.

Na een eerste bekendmaking over deze voornemens werden in 1994/1995 29 aanmelding en projectbeschrijvingen ontvangen. De bespreking van de aanmeldingen werd voortgezet tijdens bijeenkomsten op 17 januari 1995 te Amsterdam en 1 juni 1995 te Nijmegen. Daarbij werd door onderzoekteams lopend en toekomstig onderzoek gepresenteerd. De onderwerpen die tijdens de bijeenkomsten aan de orde kwamen kunnen als volgt worden gerubriceerd:

- pathobiochemisch onderzoek
- diagnostiek gericht onderzoek
- epidemiologisch en inventariserend onderzoek
- beslistkundige onderwerpen.

Begin 1996 zijn de onderzoekteams aangeschreven met het verzoek een vooraanmelding voor een subsidie-aanvraag in te dienen. Hierop hebben elf onderzoekteams gereageerd. De subcommissie heeft uit deze projectbeschrijvingen vijf onderwerpen geselecteerd waarvan de projectleiders inmiddels zijn uitgenodigd hun projectbeschrijvingen uit te werken volgens de NWO-normen. Deze projecten zullen binnenkort gepresenteerd en bediscussieerd worden door de indieners van de geselecteerde projecten tijdens een vergadering van de Werkgemeenschap in oprichting. Een project zal daarna geselecteerd worden voor subsidiering namens de Werkgemeenschap Klinische Chemie i.o.

Reeds nu kan worden medegedeeld dat het bestuur van de E.C. Noyons' Stichting bereid is een onderzoeksproject op het gebied van de klinische chemie financieel te steunen.

Een tweetal Werkgroepen ressorteren onder de Wetenschapscommissie NVKC. Dit betreft de Werkgroep Tumormarkers en de Werkgroep Moleculair Biologische Diagnostiek.

Werkgroep Tumormarkers. De werkgroep heeft de samenwerking met de LWBA (Landelijke Werkgroep Bindingsanalyse) m.b.t. de kwaliteitscontrole van tumormarkerbepalingen gecontinueerd, en waar mogelijk geïntensiveerd. Het is inmiddels duidelijk geworden dat deze activiteiten leiden tot een geringere spreiding van resultaten tussen de laboratoria. Op verzoek van de Leidse Hogeschool werd medewerking verleend aan de organisatie van een Symposium "Tumormarkers: achtergronden en diagnostische toepassingen", dat op 15 maart 1996 werd gehouden. Vijftientig cursisten namen hieraan deel en waardeerden de cursus met 7.7.

Op verzoek van de PAOKC Commissie heeft de werkgroep de organisatie van een PAOKC-cursus "Tumormarkers bij Solide Tumoren" ter hand genomen. Deze cursus, waarvoor het programma inmiddels is samengesteld en waarin ook een tweetal buitenlandse sprekers zal optreden, vindt plaats op 8 november 1996.

In verband met beide voornoemde activiteiten heeft de werkgroep besloten de tweejaarlijkse cyclus van de eigen symposia eenmaal te onderbreken.

De werkgroep heeft tot slot een actieve bijdrage geleverd in de herziening van de secties over tumormarkers in de in voorbereiding zijnde nieuwe editie van het Handboek Klinische Chemische testen.

Werkgroep Moleculair-biologische Diagnostiek (WMBD). De werkgroep bestaat uit 10 kerngroep-leden. Een groep van circa 40 belangstellenden ontvangt bericht over de activiteiten van de werkgroep. In het verslagjaar is de werkgroep 3 maal bijeengekomen.

In augustus 1995 is een nota t.a.v. de regeling klinisch genetisch onderzoek verstuurd namens de NVKC, NVP, NVvI en VAL aan o.a. het Ministerie van VWS en de Gezondheidsraad.

H. Storm is vanaf september 1995 lid van de commissie DNA-diagnostiek van de Gezondheidsraad.

In februari 1996 zijn een DNA-diagnostiek en een PAOKC-dag georganiseerd, waarbij een aantal voordrachten door WMBD-leden werd verzorgd.

Op 31 mei 1996 is een thema-ochtend gehouden met als onderwerp de kwaliteitszorg van de DNA diagnostiek. Sprekers waren:

Mevr. drs. E. Voorhoeve, kwaliteitsmanager, Universiteit van Leiden, Faculteit Geneeskunde: "De opzet en implementatie van een kwaliteitssysteem in een DNA diagnostisch laboratorium. Theoretische aspecten"

Dr. H.T.N. Cuijpers, hoofd afdeling Virale Nucleïnezuur Diagnostiek, CLB: "Validatie en kwaliteitscontrole van virale rondzendmonsters"

Ing. A.L.J. Kneppers, Universiteit van Leiden, Faculteit Geneeskunde: "De opzet en implementatie van een kwaliteitssysteem in een diagnostisch laboratorium. Praktische aspecten".

Aan de forumdiscussie namen de sprekers en Dr. E.J.B.M. Mensink deel. Er was een goede belangstelling en een vijftal posters werd gepresenteerd.

In het afgelopen jaar werd een proefronzending georganiseerd voor de detectie van de factor V Leiden mutatie. De resultaten waren zeer bevredigend. De

rondzendingen zullen uitgebreid worden met andere bepalingen; coördinatie vindt plaats vanuit het Twenteborg Ziekenhuis te Almelo. Op termijn is samenwerking met de SKZL voor de hand liggend.

Jaarverslag van de werkgroep Managementcursus Klinisch Chemici in opleiding

De werkgroep vergaderde dit verslagjaar zes maal. Frequent werden (externe) deskundigen uitgenodigd, met name om van gedachte te wisselen omtrent de inhoud van het curriculum Managementcursus Klinisch Chemici in opleiding en om deze op een goede wijze in de cursus geïmplementeerd te krijgen. Het curriculum is mei jl. (1996; 21: 139-141) in dit tijdschrift gepubliceerd.

Afgelopen voorjaar heeft de eerste driedaagse cursus, Organisatie I en Beheer, volgens het nieuwe curriculum plaatsgevonden. Een evaluatie onder de deelnemers leerde dat de cursus aan een behoefte voldoet. Momenteel is de werkgroep bezig met de voorbereiding voor de cursus Leidinggeven en Organisatie II die in het voorjaar van 1997 zal plaatsvinden.